2043-0257/0

14.7.94

75

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOUR DE LA PREMIERE ENCEINTE SISE SUR DES CHARTREUX 42 A BRUXELLES.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, notamment l'article 4;

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22, 23 et 41 § 1;

Vu la proposition de la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites du 7 novembre 1991;

Vu l'avis du Collège des Bourgmestre et Echevins de la Ville de Bruxelles du 1er octobre 1993;

Vu l'avis de la Députation Permanente du Conseil de la Province de Brabant du 28 mars 1994;

Vu l'avis de la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites du 26 avril 1994;

Sur proposition du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions,

Après en avoir délibéré,

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOREN VAN DE EERSTE STADSOMWALLING GELEGEN KARTUIZERSSTRAAT 42 TE BRUSSEL.

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikel 4;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op de artikelen 22, 23 en 41 § 1;

Gelet op het voorstel van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 7 november 1991;

Gelet op het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel van 1 oktober 1993;

Gelet op het advies van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van Brabant uitgebracht op 28 maart 1994;

Gelet op het advies van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 26 april 1994;

Op voordracht van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Monumenten en Landschappen,

Na beraadslaging,

A R R E T E :

Article 1er:
Le présent arrêté règle une matière visée aux articles 3 et 39 de la Constitution.

Article 2:
Conformément aux dispositions de l'article 41 § 1, de l'ordonnance du 4 mars 1993 et en raison de sa valeur historique, est classé comme monument, précisée dans la notice annexée au présent arrêté, la tour de la première enceinte sise rue des Chartreux 42 à Bruxelles, connue au cadastre de Bruxelles, 11ème division, section M, 3ème feuille, parcelle n° 896 p.

Article 3. - La zone de protection relative au monument décrit ci-dessus comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan joint au présent arrêté.

Bruxelles, le 14/7/94.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Charles PICQUE.

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

B E S L U I T :

Artikel 1:
Door dit besluit wordt een materie geregeld bedoeld bij artikelen 3 en 39 van de Grondwet.

Artikel 2:
Overeenkomstig de bepalingen van artikel 41 § 1, van de ordonnantie van 4 maart 1993 en omwille van zijn historische waarde, wordt beschermd als monument, zoals nader bepaald in de nota bijgevoegd aan het besluit, de toren van de eerste stadsomwalling gelegen Kartuizersstraat 42 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 11de afdeling, sectie M, 3de blad, perceel nr 896 p.

Artikel 3. - De vrijwaringszone met betrekking tot het hierboven vermelde monument betreft de wegenis, gedeelten van de wegenissen evenals het geheel van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan in bijlage van dit besluit.

Brussel, 14/7/94.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOUR DE LA PREMIERE ENCEINTE SISE SUR DES CHARTREUX 42 A BRUXELLES.

DESCRIPTION SOMMAIRE ET JUSTIFICATION DE L'INTERET SELON L'ARTICLE 2, §1er DE L'ORDONNANCE DU 4 MARS 1993

Vu pour être annexé à l'arrêté du 14/7/94.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOREN VAN DE EERSTE STADSOMWALLING GELEGEN KARTUIZERSSTRAAT 42 TE BRUSSEL.

BEKNOPTE BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN HET BELANG VOLGENS ARTIKEL 2, 1ste § VAN DE ORDONNANTIE VAN 4 MAART 1993.

Gezien om bij het besluit van 14/7/94 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

PROPOSITION DE CLASSEMENT

Titre:	monument
Commune:	Bruxelles
Dénomination:	Tour de la première enceinte de Bruxelles
Adresse:	rue des Chartreux 42
Réf. cadastrale:	11ème division, section M, 3ème feuille, parcelle n° 896 p

Description sommaire:

Cette tour de la première enceinte située rue des Chartreux se trouve dans la partie avant de la maison et délimite le mur mitoyen gauche et le couloir d'accès de celle-ci.

Elle se développe sur quatre niveaux: dans les caves, au rez-de-chaussée, au premier étage et en partie au second.

Au rez-de-chaussée, le mur de la tour, s'élargissant à la base, est creusé sur une hauteur de 1,50 m de telle sorte que les assises de pierres inférieures sont démolies.

Dans l'environnement de la cage d'escalier, le parement de pierres d'un pan de mur d'environ 4 m² est démoli. A cet endroit s'est ainsi formée une niche rudimentaire.

Le mur de la tour n'a jamais été plâtré et les joints sont en bon état.

Au rez-de-chaussée, une petite meurtrière est visible à environ 1,50 m. de haut.

Le mur est traversé à quatre endroits par des poutres métalliques.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier:

Intérêt historique:

Des vestiges de la première enceinte de Bruxelles, datée du début du XIIème siècle subsistent dans certaines constructions du centre-ville. A l'occasion de démolitions ou de travaux de rénovation, ces vestiges réapparaissent et permettent de préciser le tracé de cette enceinte. Leur nombre étant toutefois très réduit, leur conservation et leur protection s'impose au titre de témoin historique du tracé de la première enceinte de la ville de Bruxelles.

De cette première enceinte, sont connus, dans le bas de la ville, la Tour Noire, qui fut restaurée en 1888 à l'initiative du bourgmestre Charles Buls, un morceau de mur et de tour dans la cave d'un café de la rue Sainte-Catherine, quelques fragments dans des constructions démolies du Vieux Marché aux Grains et quelques fragments de mur rue Van Artevelde 45.

L'emplacement de ces vestiges peut être repéré sur certains plans anciens, notamment le plan Van Jacowicz de 1812 et celui de Paul Combaz de 1888 situant les vestiges connus de cette première enceinte.

Cette tour de la rue des Chartreux est en fait une des quarante demi-tours appelées *propugnaculi* qui rythmaient l'enceinte.

Sa conservation sur quatre niveaux en fait un témoin historique exceptionnel du mode de défense de la ville de Bruxelles au XIIème siècle.

Titel:	monument
Gemeente:	Brussel
Benaming:	Toren van de eerste omwalling van de stad Brussel
Adres:	Kartuizersstraat 42
Kadastrale gegevens:	11de afdeling, sectie M, 3de blad, perceel nr 896 p

Beknopte beschrijving:

Deze in de Kartuizersstraat gelegen toren van de eerste omwalling bevindt zich in het voorgedeelte van de woning en bakent zowel de gemeenschappelijke muur af aan de linkerkant als de gang die er toegang aan verleent.

Deze toren is op vier niveaus aanwezig: in de kelders, op het gelijkvloers, op de eerste en op een deel van de tweede verdieping.

Op het gelijkvloers, is de muur van de toren, die aan de basis breder is, gegraven op een hoogte van 1, 50 m zodat de lagere stenen van de onderbouw vernield zijn.

In de omgeving van het trappenhuis is de stenen bedekking van een muurvlak van ongeveer 4 m² vernield. Daar heeft zich zo een oppervlakige nis gevormd.

De muur van de toren werd nooit bepleisterd en de voegen zijn in goede staat.

Op het gelijkvloers is een klein schietgat van ongeveer 1,50 m hoogte zichtbaar.

De muur is op vier verschillende plaatsen doorkruist door metalen balken.

Belang van het goed volgens de criteria bepaald in artikel 2,1° van de Ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed:

Historische waarde:

Overblijfselen van de eerste omwalling van Brussel die dateren uit de XIIIde eeuw , bestaan nog in bepaalde bouwwerken van het centrum van de stad. Bij afbraak- of renovatiewerken treden deze overblijfselen weer naar voren waardoor het tracé van de omwalling verduidelijkt wordt. Het aantal ervan is echter vrij beperkt en dit brengt met zich dat het behoud en de bescherming ervan een plicht is in de hoedanigheid van historische getuige van het tracé van de eerste omwalling van de stad Brussel.

Van de eerste omwalling kennen we - in de benedenstad - de Zwarte Toren, die in 1888 op initiatief van burgemeester Karel Buls gerestaureerd werd, een stuk van een muur en van een toren in een café in de Sint-Katelijnestraat, enkele fragmenten in afgebroken bouwwerken van de Oude Korenmarkt en enkele muurfragmenten in de Van Arteveldestraat 45.

De plaats van deze overblijfselen kan op oude plannen waargenomen worden; dit is het geval voor het Van Jacowiczplan uit 1812 en het plan van Paul Combaz uit 1888 dat de gekende plaatsen van deze overblijfselen duidelijk vermeld.

Deze toren van de Kartuizertsstraat is één van de 40 zo genaamde *propugnaculi* halvetoren die ritme gaven aan de omwalling.

Het behoud ervan over vier niveaus maakt hiervan een buitengewone historische getuige van het verweersysteem van de Stad Brussel in de XIIIde eeuw.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOUR DE LA PREMIERE ENCEINTE SISE SUR DES CHARTREUX 42 A BRUXELLES.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOREN VAN DE EERSTE STADSOMWALLING GELEGEN KARTUIZERSSTRAAT 42 TE BRUSSEL.

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

Vu pour être annexé à l'arrêté du 14/7/94.

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

Gezien om bij het besluit van 14/7/94. gevoegd te worden.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

Didier GOSUIN.

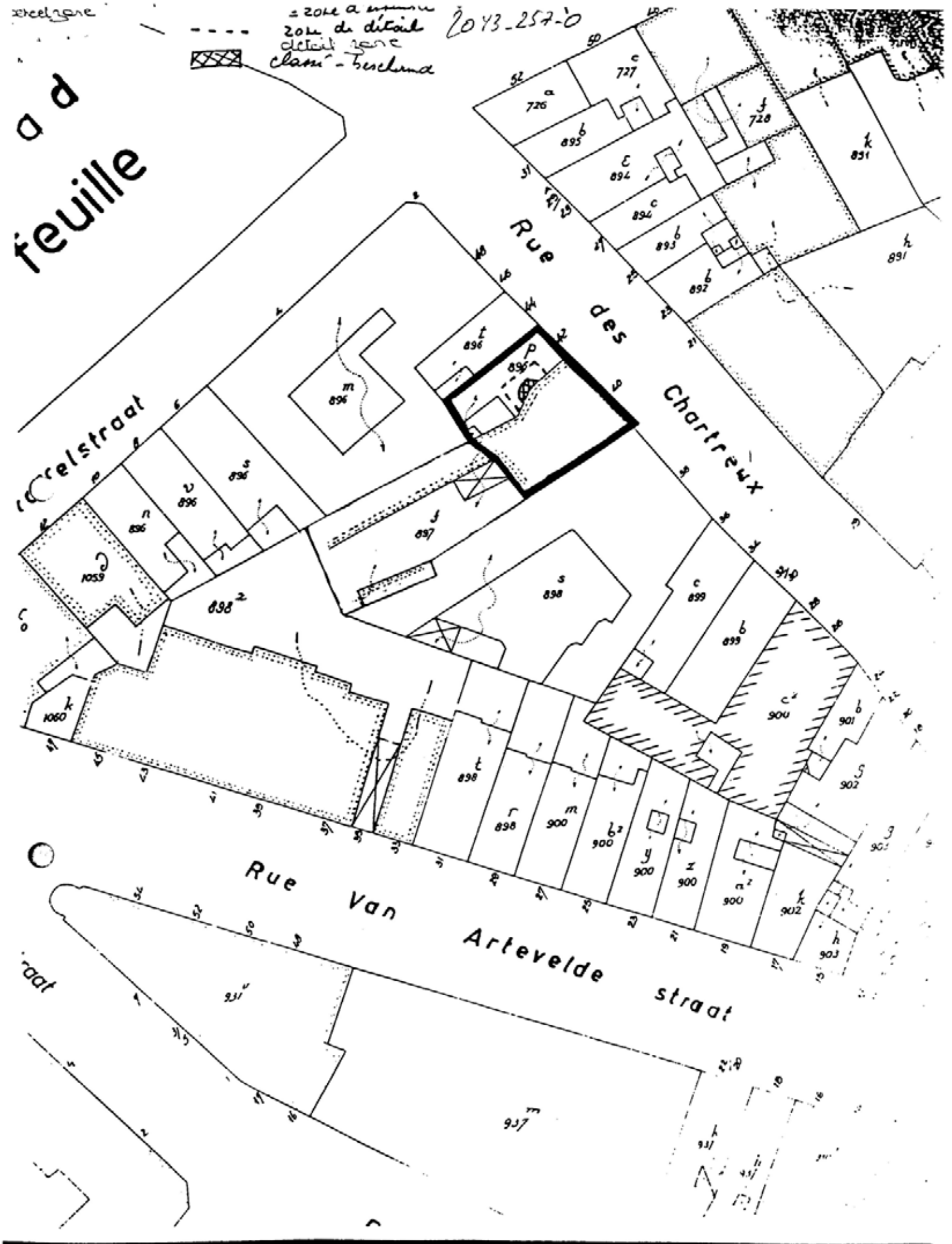

2043-257-0
zone de détail
détail zone
classé - beschermd
feuille
Rue des Chartreux
Rue Van Artevelde straat